

VENDIM
Nr. 644, datë 16.10.2024

PËR DEKLARIMIN PASURI KULTURORE TË “QENDRËS HISTORIKE” TË QYTETIT TË ELBASANIT, PËRCAKTIMIN E ZONËS MBROJTËSE TË SAJ DHE MIRATIMIN E PLANIT PËR RUAJTJEN, MBROJTJEN DHE ADMINISTRIMIN E TYRE

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të shkronjave “a” dhe “ç”, të pikës 3, të nenit 9, të pikës 3, të nenit 62, dhe të pikës 1, të nenit 96, të ligjit nr. 27/2018, “Për trashëgiminë kulturore dhe muzetë”, me propozimin e ministrit të Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Deklarimin pasuri kulturore të “Qendrës historike” të qytetit të Elbasanit, sipas koordinatave dhe hartës së zonifikimit, që i bashkëlidhen këtij vendimi.
 2. Përcaktimin e zonës mbrojtëse të “Qendrës historike” të qytetit të Elbasanit, sipas koordinatave dhe hartës së zonifikimit, që i bashkëlidhen këtij vendimi.
 3. Miratimin e planit për ruajtjen, mbrojtjen dhe administrimin e këtyre zonave, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.
 4. Ngarkohet Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor të publikojë hartat e “Qendrës historike” të qytetit të Elbasanit dhe zonës mbrojtëse në Gjeoportalin Kombëtar.
 5. Ngarkohen Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë dhe Bashkia Elbasan për zbatimin e këtij vendimi.
- Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Belinda Balluku

PLANI
PËR RUAJTJEN, MBROJTJEN DHE ADMINISTRIMIN E QENDRËS HISTORIKE TË ELBASANIT DHE ZONËS MBROJTËSE PËRRETH SAJ

Neni 1
Qëllimi dhe objektivat

Ky plan ka për qëllim miratimin e rregullave, të procedurave të autoriteteve shtetërore, përgjegjëse për ruajtjen, mbrojtjen dhe administrimin e qendrës historike në qytetin e Elbasanit, zonës mbrojtëse përreth saj, si dhe përcaktimin e kufijve të tyre.

Neni 2
Objekti

Objekt kryesor i këtij plani janë:

- a) ruajtja, mbrojtja, konservimi dhe restaurimi i vlerave të trashëgimisë kulturore, historike, urbanistike, arkitektonike, arkeologjike dhe të peizazhit të qendrës historike të qytetit të Elbasanit dhe zonës mbrojtëse të saj, sipas hartës së zonifikimit bashkëlidhur;
- b) administrimi i qendrës historike dhe i zonës mbrojtëse të saj;

c) mënyrat e bashkëpunimit të institucioneve e specializuara, të ngarkuara për ruajtjen, mbrojtjen, restaurimin dhe miradministrimin e vlerave të trashëgimisë kulturore të qytetit të Elbasanit, me njësitë e vetëqeverisjes vendore.

Neni 3

Hapësira urbane në mbrojtje

1. Hapësira urbane me vlera urbanistike, arkitektonike, historike, arkeologjike dhe të peizazhit e qytetit të Elbasanit, pjesë e trashëgimisë kulturore, përbëhet nga:

- a) qendra historike;
- b) zona mbrojtëse përreth saj.

2. Brenda zonave të përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, përfshihen hapësira urbane brenda Kalasë së Elbasanit dhe zona mbrojtëse përreth, që përfshin rrugën “Janaq Kilica” në perëndim, rrugën “Ptoleme Xhuvani” në veri, rrugën “Rinia” në lindje dhe parku “Aqif Pasha” deri në rrugën “11 Nëntori” në jug, ku përfshihen Bazilika Paleokristiane dhe Muzeu Etnografik i qytetit.

3. Plan i përgjithshëm vendor i Bashkisë Elbasan merr parasysh kufijtë e zonifikimit të qendrës historike dhe zonës mbrojtëse përreth saj në qytetin e Elbasanit, si dhe rregullat për ruajtjen, mbrojtjen dhe administrimin e tyre.

4. Organet e njësite të vetëqeverisjes vendore, në bashkëpunim me institucionet shtetërore të specializuara, sigurojnë ruajtjen dhe mbrojtjen e “Qendrës historike”, zonës mbrojtëse përreth saj, si dhe të monumenteve të kulturës, brenda kësaj hapësire.

Neni 4

“Qendra historike” dhe kufijtë e saj

1. “Qendra historike” e qytetit të Elbasanit është hapësira me vlera të rëndësishme të trashëgimisë kulturore, historike, urbanistike, arkitektonike, arkeologjike dhe të peizazhit.

2. Hapësira urbane e “Qendrës historike” të Elbasanit përfshin hapësirën e Kalasë së Elbasanit, brenda të cilës ndodhen pasuri kulturore, monumente kulture të kategorisë I (banesa vernakulare dhe objekte kult) dhe objekte pa status.

3. Kufijtë e qendrës historike paraqiten në hartën e zonifikimit, e cila është pjesë përbërëse e këtij plani.

4. Koordinatat në sistemin referues zyrtar-KRGJSH të “Qendrës historike” paraqiten në aneksin 1, që është pjesë përbërëse e këtij plani.

Neni 5

Zona mbrojtëse e qendrës historike dhe kufijtë e saj

1. Zona mbrojtëse është hapësira që shtrihet përreth “Qendrës historike” dhe përfshin dhe rrugët që konturojnë Kalanë e Elbasanit në perëndim, veri dhe lindje, ndërsa në jug përfshin edhe parkun “Aqif Pasha” deri në rrugën “11 Nëntori”.

2. Brenda kufijve të kësaj zone gjenden pasuri kulturore me rëndësi të veçantë, si dhe hapësira e bazilikës paleokristiane. Zona mbrojtëse e “Qendrës historike” me vlerën e saj mundëson kalimin nga qendra historike për tek hapësira e lirë urbane e qytetit.

3. Në zonën mbrojtëse ndodhen pasuri kulturore të paluajtshme, si monumente kulture të kategorisë I dhe objekte pa status.

4. Kufijtë e zonës mbrojtëse paraqiten në hartën e zonifikimit, e cila është pjesë përbërëse e këtij plani.

5. Koordinatat në sistemin referues zyrtar-KRGJSH të zonës mbrojtëse paraqiten në aneksin 2, që është pjesë përbërëse e këtij plani.

Neni 6

Ndërhyrjet e lejuara në qendrën historike

1. Ndërhyrjet në “Qendrën historike” kanë si qëllim ruajtjen dhe mbrojtjen e vlerave të trashëgimisë kulturore, historike, urbanistike, arkitektonike, arkeologjike dhe të peizazhit të qytetit të Elbasanit.

2. Brenda kësaj zone lejohen:

- a) ndërhyrje sistematike të mirëmbajtjes, restauruese dhe konservuese;
- b) ndërhyrje restauruese, që synojnë ruajtjen e hapësirave urbanistike-arkitekturore të rrjetit rrugor tradicional në kompozim dhe teknikë, duke përfshirë të gjitha kanalizimet e vjetra të zbuluara ose që do të zbulohen, si dhe duke ruajtur të pandryshuar konfiguracionin e truallit të hapësirave dhe shesheve publike;
- c) rikonstruksione/rindërtime të ndërtesave mbi strukturat ekzistuese, sipas formulimit kompozicional dhe arkitektonik origjinal, duke u bazuar në materiale arkivore dhe fotografike, pa cenuar vlerat e nëntokës;
- ç) studime rehabilitimi të pjesëve të veçanta të qendrës historike, lidhur me qëndrimin ndaj ndërtimeve, që me volumet dhe me formulimin e tyre arkitekturor, cenojnë vlerat dhe unitetin kompozicional të qendrës. Studimet përcaktojnë objektet, ku kryhen punime konservuese, restauruese dhe rikonstruksione, objektet për ritrajtime për të rritur vlerat e tyre, si dhe objektet që cenojnë unitetin arkitekturor të zonës dhe vlerat e nëntokës;
- d) ritrajtimet dhe rikonstruksionet, të cilat duhet të integrohen në tërësinë arkitekturore të qendrës historike, duke respektuar kompozimet dhe trajtimet e pamjeve të jashtme të ndërtimeve të vëna në mbrojtje dhe duke mos tejkaluar lartësinë maksimale të tyre.

Neni 7

Ndërhyrjet e lejuara në zonën mbrojtëse të “Qendrës historike”

1. Ndërhyrjet e lejuara brenda zonës mbrojtëse janë:
- a) restaurime, rikonstruksione dhe rindërtime të ndërtesave ekzistuese;
 - b) rikonstruksione dhe ndërtime të reja të rrjetit rrugor, shesheve dhe linjave të infrastrukturës mbi- dhe nëntokësore;
 - c) ndërtime të reja, shitesa dhe përshtatje në sheshe të lira, në harmoni me karakteristikat e “Qendrës historike” dhe, bazuar në planin e përgjithshëm vendor të Bashkisë Elbasan.

Neni 8

Ndërhyrjet e lejuara në monumentet e kulturës

1. Ndërhyrjet në monumentet e kulturës, të cilat ndodhen brenda “Qendrës historike” dhe zonës mbrojtëse përreth saj kanë për qëllim ruajtjen dhe mbrojtjen e vlerave, për të cilën janë shpallur pasuri kulturore.

2. Brenda këtyre zonave lejohen:

- a) ndërhyrje sistematike restauruese, konservuese dhe të mirëmbajtjes;
- b) rijetëzime, me kusht që projekti i rijetëzimit të mos dëmtojë vlerën e pasurisë kulturore, sipas ligjit nr. 27/2018, “Për trashëgiminë kulturore dhe muzetë”;
- c) vendosja e strukturave të përkohshme, fiksimi i flamujve, vendosja e materialeve informuese dhe reklamuese, sipas nenit 101, të ligjit nr. 27/2018, “Për trashëgiminë kulturore dhe muzetë”.

Neni 9

Ndërhyrjet e ndaluara në tërësinë e “Qendrës historike” dhe të zonës mbrojtëse të saj

1. Në hapësirën e “Qendrës historike” dhe të zonës mbrojtëse të saj nuk lejohen ndërtimet e

reja që prekin monumentet e kulturës dhe zonat mbrojtëse të tyre.

2. Në zonën mbrojtëse të “Qendrës historike” nuk lejohen ndërtimet me karakter industrial, me përjashtim të punishteve të artizanatit.

3. Në çdo rast, ndërtimet pa leje në këto zona trajtohen në përputhje me ligjin nr. 20/2020, “Për përfundimin e proceseve kalimtare të pronësisë në Republikën e Shqipërisë”, dhe vendimin nr. 1040, datë 25.11.2020, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e rregullave të zbatimit të kriterëve të legalizimit dhe miratimit të modelit të aktit të legalizimit për ndërtimet pa leje”, të ndryshuar.

Neni 10

Kriteret e projektimit për ndërhyrjet e lejuara në “Qendrën historike”, monumentet e kulturës dhe zonat mbrojtëse të tyre

1. Projektet për mirëmbajtjen, konservimin dhe restaurimin në “Qendrën historike” dhe monumentet e kulturës hartohen në varësi të vlerave historike-kulturore të objektit apo të monumentit, për të cilët janë shpallur pasuri kulturore, si dhe në kriteret për konservim dhe restaurim, bazuar në kartat ndërkombëtare për restaurim, legjislacionit në fuqi për trashëgiminë kulturore dhe aktet nënligjore në zbatim të tij.

2. Projektet për rikonstruksionin/rindërtimin e objekteve ekzistuese brenda qendrës historike hartohen, bazuar në studimet urbanistike dhe arkitektonike:

a) duke ruajtur karakteristikat tradicionale të ndërtesave të zonës, elementet origjinale të dukshme, të jashtme dhe të brendshme, tipologjinë, trajtimin arkitektonik dhe teknikën tradicionale, bazuar në dokumentacionin e qartë fotografik dhe grafik;

b) duke respektuar raportet urbanistike e vëllimore, trajtimin arkitekturor dhe elementet arkitektonike;

c) duke ruajtur sa më shumë trajtimin origjinal të pamjeve të jashtme, duke respektuar volumin ekzistues, ndërsa brendësia e tyre mund të ndryshojë, duke respektuar elemente të veçanta me vlerë për trashëgiminë kulturore.

3. Projektet për ritrajtimet dhe përshtatjet brenda qendrës historike për të rritur vlerat e saj, hartohen, bazuar në studimet e kryera në pjesë të veçanta dhe në përputhje me kriteret e parashikuara në aktet nënligjore për zonën arkeologjike të qytetit të Elbasanit:

a) duke respektuar karakteristikat tradicionale të zonës, elementet origjinale arkitektonike dhe tipologjitë ndërtimore;

b) duke respektuar kushtin që lartësia e ritrajtimeve dhe e përshtatjeve nuk duhet të kalojë lartësinë e tri kateve;

c) duke përcaktuar materialin, madhësinë, ngjyrën e dyerve dhe dritareve, si dhe ngjyrën e fasadës së banesës/objektit, në harmoni me peizazhin kulturor të zonës;

ç) duke ruajtur origjinalitetin e ndërtimit të çatave të reja, në rastet e mbulesave me çati, në harmoni me peizazhin kulturor të zonës.

4. Projektet për rikonstruksionin e objekteve ekzistuese, ndërtime të reja dhe shtesa brenda zonës mbrojtëse të qendrës historike hartohen, bazuar planit të detajuar vendor të Bashkisë Elbasan apo studimeve urbanistike e arkitektonike.

5. Projektet për rikonstruksionin dhe ndërtimet e reja të rrjetit rrugor, shesheve dhe linjave të infrastrukturës mbi- dhe nëntokësore, brenda zonës mbrojtëse të qendrës historike hartohen:

a) bazuar parashikimeve të planit të përgjithshëm vendor të Bashkisë Elbasan;

b) duke mos cenuar vlerat e nëntokës dhe të objekteve ekzistuese në mbrojtje;

c) duke mos krijuar kontrast me kompozimin urban dhe arkitektonik.

Studimi, projektimi dhe zbatimi i punimeve në “Qendrën historike”, monumentet e kulturës të veçanta dhe zonës mbrojtëse të saj

1. Studimet për vlerësimin e ndërhyrjeve konservuese dhe restauruese në “Qendrën historike” dhe në zonën mbrojtëse të saj, duke përfshirë banesat, fasadat e tyre, muret rrethuese, kalldrëmet tradicionale dhe elemente të tjera urbanistiko-arkitektonike të monumenteve të kulturës hartohen nga Instituti Kombëtar i Trashëgimisë Kulturore (IKTK), Drejtoria Rajonale e Trashëgimisë Kulturore (DRTK), që ka në përgjegjësi administrimi qytetin e Elbasanit ose/dhe nga persona fizikë apo juridikë, të licencuar për projektim të veprimtarive ndërhyrëse në pasuritë kulturore materiale dhe miratohen në Këshillin Kombëtar të Trashëgimisë Kulturore Materiale (KKTKM). Zbatimi i punimeve kryhet nga DRTK-ja, që ka në përgjegjësi administrimi qytetin e Elbasanit ose subjekte të licencuara për zbatim të veprimtarive ndërhyrëse në pasuritë kulturore materiale. Mbikëqyrja e punimeve dhe kolaudimi kryhen sipas legjislacionit në fuqi për trashëgiminë kulturore.

2. Projektet për konservimin, restaurimin dhe mirëmbajtjen në “Qendrën historike” dhe monumentet e kulturës hartohen nga IKTK-ja, DRTK-ja përgjegjëse për Elbasanin, ose/dhe nga persona fizikë apo juridikë të licencuar për projektim të veprimtarive ndërhyrëse në pasuritë kulturore materiale. Projektet shqyrtohen dhe miratohen në KKTKM-ja. Zbatimi i punimeve kryhet nga DRTK-ja, përgjegjëse për qytetin e Elbasanit ose subjekte të licencuara për zbatim të veprimtarive ndërhyrëse në pasuritë kulturore materiale. Mbikëqyrja e punimeve dhe kolaudimi kryhen sipas legjislacionit në fuqi për trashëgiminë kulturore.

3. Projektet për rikonstruksionin e objekteve ekzistuese dhe rehabilitimin e hapësirave në “Qendrën historike” hartohen nga IKTK-ja, DRTK-ja, që ka në përgjegjësi administrimi Elbasanin ose/dhe nga persona fizikë apo juridikë të licencuar për projektim të veprimtarive ndërhyrëse në pasuritë kulturore materiale. Projektet shqyrtohen dhe miratohen në KKTKM-ja. Procedura e miratimit vijon sipas ligjit për planifikimin e territorit. Zbatimi i punimeve të rikonstruksionit kryhet nga subjekte të licencuara për zbatim në fushën e restaurimit. Mbikëqyrja e punimeve dhe kolaudimi kryhen sipas legjislacionit në fuqi për trashëgiminë kulturore.

4. Projektet për rikonstruksionet, ndërtimet e reja dhe shtesa në zonën mbrojtëse hartohen nga persona të licencuar për këtë kategori projektesh, sipas ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit. Projektet shqyrtohen dhe miratohen në KKTKM-ja. Procedura e miratimit vijon sipas ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit. Zbatimi i punimeve të rikonstruksionit kryhet nga subjekte të licencuara në këtë kategori, sipas ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit. Mbikëqyrja dhe kolaudimi kryhet nga subjekte të licencuara në këtë kategori dhe monitorohet nga DRTK-ja Korçë.

5. Projektet për rikonstruksionin e rrjetit rrugor dhe shesheve në “Qendrën historike” hartohen nga IKTK-ja, DRTK-ja që ka në përgjegjësi administrimi qytetin e Elbasanit, ose/dhe nga persona fizikë apo juridikë të licencuar për projektim në fushën e restaurimit dhe projektet për realizimin e linjave të infrastrukturës mbi- dhe nëntokësore hartohen nga persona të licencuar, sipas ligjit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit. Projektet shqyrtohen dhe miratohen në KKTKM-ja. Procedura e miratimit vijon sipas ligjit për planifikimit dhe zhvillimit të territorit. Zbatimi i punimeve kryhet nga DRTK-ja, që ka në përgjegjësi administrimi Elbasanin ose subjekte të licencuara për zbatim të veprimtarive ndërhyrëse në pasuritë kulturore materiale dhe sipas legjislacionit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit. Mbikëqyrja dhe kolaudimi i punimeve kryhet sipas legjislacionit në fuqi për trashëgiminë kulturore dhe ligjit për planifikimit dhe zhvillimit të territorit.

6. Projektet për rikonstruksionin dhe ndërtimet e reja të rrjetit rrugor, shesheve dhe linjave të infrastrukturës mbi- dhe nëntokësore në zonën mbrojtëse hartohen nga persona të licencuar, sipas legjislacionit në fuqi për planifikimin dhe zhvillimin e territorit. Projektet shqyrtohen dhe miratohen në KKTKM-ja. Procedura e miratimit vijon sipas ligjit për planifikimin dhe zhvillimin

e territorit. Zbatimi i punimeve të rikonstruksionit, mbikëqyrja dhe kolaudimi kryhet sipas ligjit për planifikimit dhe zhvillimit të territorit. DRTK-ja, që ka në përgjegjësi administrimi Elbasanit, monitoron procesin e zbatimit të punimeve.

7. Projektet për vendosjen e strukturave të përkohshme, fiksimit të flamujve, vendosjen e materialeve informuese dhe reklamuese në qendrën historike dhe monumentet e kulturës shqyrtohen nga IKTK-ja, DRTK-ja që ka në përgjegjësi administrimi qytetin e Elbasanit dhe miratohen me urdhër të ministrit përgjegjës për trashëgiminë kulturore. Në rastet kur projekti parashikon ndërhyrje në pasuritë kulturore, hartimi bëhet nga persona fizikë apo juridikë, të licencuar për projektim të veprimtarive ndërhyrëse në pasuritë kulturore materiale. Projektet shqyrtohen dhe miratohen edhe në KKTKM. Procedura më pas vijon me urdhër të ministrit përgjegjës për trashëgiminë kulturore. Mbikëqyrja e punimeve kryhet nga DRTK-ja, që ka në përgjegjësi administrimi qytetin e Elbasanit.

8. Projektet për ndërtimet e reja, shtesat dhe përshtatjet në sheshe të lira në zonën mbrojtëse hartohen nga subjekte të licencuara për këtë kategori projektesh, sipas ligjit të planifikimit dhe të zhvillimit të territorit. Projektet shqyrtohen dhe miratohen në KKTKM. Procedura e miratimit vijon sipas ligjit për planifikimin dhe për zhvillimin e territorit. Zbatimi i punimeve, mbikëqyrja dhe kolaudimi kryhet nga subjekte të licencuara sipas ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit. DRTK-ja monitoron procesin e zbatimit të punimeve.

Neni 12

Vendosja e tabelave prezantuese dhe paneleve shpjeguese

1. Në qendrën historike lejohet vendosja e tabelave prezantuese dhe paneleve shpjeguese për monumente të veçanta, rrënoja apo hapësira me potencial arkeologjik, pas shqyrtimit të miratimit nga KKTKM-ja.

2. Në asnjë rast, tabelat prezantuese dhe panelet shpjeguese nuk duhet të dëmtojnë apo të konkurrojnë monumentet, dëshmitë dhe gjetjet arkeologjike.

3. Vendosja e tabelave të sinjalistikës rrugore/turistike pranë monumenteve dhe zonave të mbrojtura rreth tyre, dëshmime dhe gjetjet arkeologjike bëhet nën mbikëqyrjen e DRTK-së përgjegjëse për qytetin e Elbasanit, pas lajmërimit zyrtar nga Bashkia Elbasan.

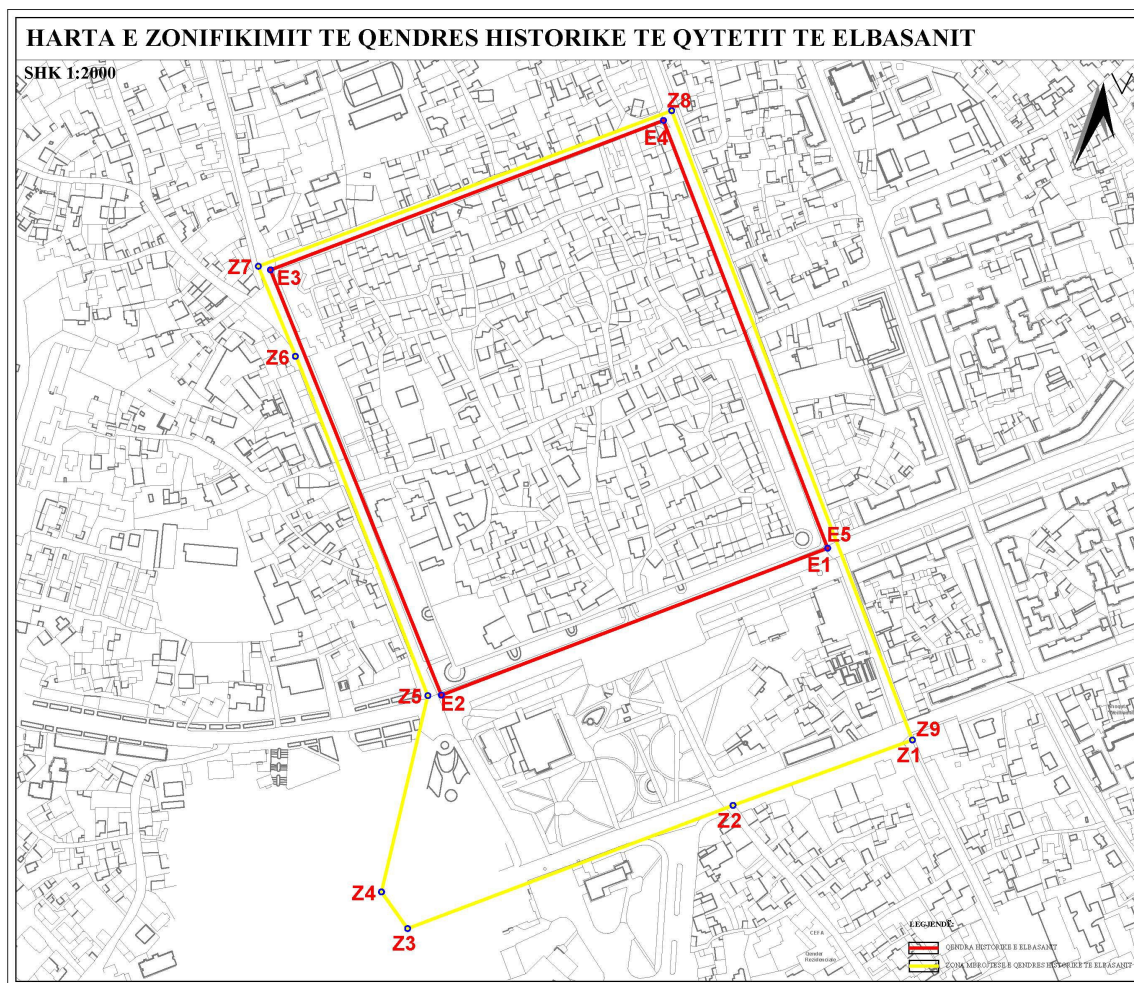
4. Është e ndaluar vendosja e posterave apo e mjeteve të tjera reklamuese, si dhe dëmtimet e tjera (vizatimi, shkrimi mbi strukturat e paluajtshme) të monumenteve dhe rrënojave arkeologjike.

Neni 13

Dispozita të fundit

1. Shtesat dhe ndryshimet në këtë plan bëhen me propozim të ministrit përgjegjës për trashëgiminë kulturore dhe miratohen nga Këshilli i Ministrave.

2. Këtij plani i bashkëngjitet zonifikimi i “Qendrës historike” i zonës mbrojtëse dhe tabelat përkatëse të koordinatave të saj.

ANEKSI 1
QENDRA HISTORIKE

Nr.	Koordinata	Koordinata
1	507030.320373316	4553175.91155594
2	506715.218971064	4553050.71802137
3	506573.354033958	4553405.4189096
4	506898.598325487	4553533.64389476
5	507030.320373316	4553175.91155594

ANEKSI 2
ZONA MBROJTËSE

Nr.	Koordinata	Koordinata
1	507110.074196756	4553014.00378221
2	506960.157155873	4552957.56596015
3	506688.203440072	4552857.22049899
4	506665.721694364	4552888.70539518
5	506700.437301988	4553058.44917216
6	506592.564057625	4553324.2585525
7	506558.245524549	4553407.54001791
8	506905.496953499	4553541.70673443
9	507110.074196756	4553014.00378221